

slučajevima, kad ga je oko varalo, uzeo bi tintanu olovku i njome dobro promiješao mlijeko. Nakon toga bi uperio olovku na vrh svoje cipele i kap mlijeka, koja bi se rasprsnula na vrhu cipele, bila bi dokaz, da je mlijeko loše. Zasljepljen svojim »izumima« otkrivao je danomice i nove izume kao: falsificiranje novčanih uplatnica, hranjenje svojih kokoši sirom i sl. Svom poduzeću nanio je materijalnu i novčanu štetu u korist svoga džepa; svojim ispitivanjima mlijeka oštetio je proizvođače, koji su reagirali obustavom mlijeka tako, da danas ovo sabiralište otkupljuje 30% od prvašnjih količina mlijeka.

Drug Mileković se svojim postupkom sam izbrisao iz lista naših poslovođa, a mislimo, da će mu poduzeće to i potvrditi. Naš pogled ostaje i nadalje uprt u one poslovođe sabirališta mlijeka, koji su vrijedni borci za higijensku kvalitetu mlijeka i mliječnih proizvoda.

Zgb. 14-IX-52

G....

Izašao je **Ukaz o izmjenama prosječnih stopa akumulacije** u Sl. listu FNRJ broj 43/52. Po tom Ukazu stopa AF iznosi za industriju i preradu mlijeka 50. Kako je ova stopa manja od stope, koja je određena Ukazom Prezidijuma Sabora NR Hrvatske (Narodne novine broj 33/52), postavilo se pitanje, da li u NR Hrvatskoj važi stopa određena Ukazom Prezidijuma NR Hrvatske ili stopa određena ukazom Prezidijuma FNRJ. **Obavješteni smo, da važi stopa određena Ukazom Prezidijuma FNRJ, tj. 50.**

Provizije nakupaca u cjelosti padaju na teret fonda plaća, bez obzira na iznos materijalnih troškova, koji su sadržani u proviziji.

Ako se nakupcima isplaćuje nagrada za rad kao provizija, onda ovaj pada kako je rečeno na teret fonda plaća, bez obzira, da li su nakupci u radnom odnosu ili ne. **Ako nakupci ne rade uz proviziju, nego ako im poduzeća plaćaju prikupljene otpatke i drugo po cijeni, anda isplaćena cijena ne tereti fond plaća.**

Provizije sabiračima mlijeka na terenu pri otkupu mlijeka za gradsku mljekarstva ulaze u fond plaća, jer su te isplate po svojoj prirodi provizije.

Poduzeća za mlijeko i mliječne proizvode, koja imaju posebne prodavaonice, gdje prodavaju sitno pecivo, ne plaćaju porez na promet proizvoda.

VIJESTI

ZAGREB JE PRVI GRAD U FNRJ, U KOJEM SE PRODAJE MLIJEKO SAMO U BOCAMA

U ponedjeljak 8. rujna o. g. dogodio se u opskrbi Zagreba mlijekom jedan od najvažnijih događaja. Toga dana u zagrebačkim prodavaonicama mlijeka moglo se kupiti mlijeko samo u staklenim bocama. Obustavljena je prodaja mlijeka u kantama odnosno iz bazena, i od toga dana mlijeko se prodaje samo u bocama od jedne litre ili od pola litre.

Pogledamo li par godina unazad, kako je bila situacija u opskrbi ovoga grada mlijekom, i u kakvim se prilikama radilo u prijašnjoj mljekari, pa usporedimo li to sa današnjim stanjem, onda tek možemo ocijeniti, koliko se postiglo i koliko je za to trebalo truda i napora.

Način i prilike, u kojima se obrađivalo mlijeko u staroj mljekari pa način prodaje nije bio na visini. Nije čudo, da su i potrošači i sanitarni organi prigovarali

kvaliteti mlijeka, naročito u bakteriološkom pogledu. Koliko god je bilo poteškoća u održavanju čistoće mlijeka i same pastemizacije, zatim u održavanju čistoće kanti, u kojima se mlijeko razvozilo prodavaonicama, ništa manje muke nije bilo ni s prodavačicama, koje su kod prodaje dolijevale u mlijeko vodu.

Nova mljekara sa suvremenim strojevima i uređajima omogućava i suvremeni način prodaje, odnosno opskrbe stanovnika grada Zagreba, a naročito djece, bolesnika i staraca.

Ova mjera je rezultat napora kolektiva nove mljekare i suradnje s organima Narodne vlasti i Sanitarnim organima. Ona je ekonomski i kulturni uspjeh.

TRŽIŠTE MLIJEKA I MLIJEČNIH PROIZVODA

Nakon posljednjih kiša, koje su pale gotovo u cijeloj zemlji, stanje u prometu mlijekom i mliječnim proizvodima nešto se popravlja.

Počam od druge polovine lipnja o. g. do prema mlijeka u mljekare neobično se smanjila tako, da su i pojedini veći gradovi neko vrijeme osjećali nestašicu. Nedugo iza ovog oslabila je i ponuda mliječnih proizvoda.

Kao posljedica nestašice mlijeka ustalila se cijena na tržištu i tako je zaustavljen pad, koje je započeo još u veljači o. g.

Posljednji mjesec dana nešto su povećane otkupne cijene mlijeka, te se u istočnom dijelu NR Hrvatske kreću od 11 do 15 Din, u sjeverozapadnom od 11, u unutrašnjosti (bivša Bjelovarska oblast) do 16 Din u okolini Zagreba. U Istri se otkupne cijene ne razlikuju od cijene u Bjelovarskoj oblasti i Lici i kreću se od 11 do 15 Din za 1 litru. U Dalmaciji i Primorju otkupne cijene mlijeka su veće za 10—15% od prednjih cijena.

PRODAJNE CIJENE MLIJEKA u većim gradovima naše republike (Zagreb, Split, Rijeka) iznose 25 Din, a u manjim gradovima litra 21, a u Puli po 20 Din. Gradska mljekara u Virovitici za potrebe građana Virovitice prodaje litru mlijeka po 12 Din.

Redovna je pojava, da se na koncu mjeseca prodaja svježeg mlijeka smanjuje; u rujnu se uopće nešto smanjio promet mlijekom u prodaji, jer je na našim tržištima bilo dovoljno voća.

TRŽIŠTE MLIJEČNIH PROIZVODA također se sređuje. Proizvodnja polako raste zbog jačeg priliva sirovine, a kako je vrijeme zahladilo olakšana je i prerada. Naročito će se to očitovati u proizvodnji sira, kojega se nestašica osjećala posljednja tri mjeseca. Zbog pojačane turističke sezone nije se mogla podmiriti sva potražnja za mliječnim proizvodima. Gradovi Zagreb, Rijeka, Split, a naročito turistička mjesta duž jadranske obale, oskudijevala su u tim proizvodima. Može se reći, da se jaka potražnja za sirom negativno očitovala u njegovoj kvaliteti. Mljekare pritiskute velikom žegom s jedne strane, a velikom potražnjom s druge strane, isporučivale su nedovoljno zrele, a i slabiju robu, koja je nakon svih manipulacija prilikom transporta i trgov. skladišta došla do potrošača u stanju i kvaliteti, s kojom ovaj često nije bio zadovoljan.

Od sireva gotovo jedini bio je na tržištu trapist. Prodajna cijena ovog sira (punomasnog) na veliko kretala se od 210 do 240 Din, kadšto i 200 Din za 1 kg.

Prodajne cijene na malo podkraj srpnja nešto su porasle, a kretale su se ovako:

U Zagrebu 240—280 Din, Osijeku 200 do 240, Rijeci 260—300, u Splitu 250—320, Puli 240—300 za 1 kg.

Cijene grojera bile su za 10—15% veće, dok su se cijene tolminskog sira i kačkavalja kretale na visini, pa i nešto niže od cijene trapista. Ovih posljednjih vrsta sira, pa ementalca, koje mu se cijena kretala oko 400 Din, bilo je na tržištu manje i povremeno.

MASLAC u ljetnim se mjesecima još teško probija do većeg dijela naših potrošačkih centara. Dok je u mljekarama za ljetnih mjeseci ipak bilo maslaca za bliže kupce, udaljenija, a naročito turistička mjesta oskudijevala su u maslacu. Za vrućih dana nisu ovaj artikal nabavljala ni mnoga trgovačka poduzeća u unutrašnjosti, gdje im je proizvođač — mljekara bliža. Nestašica uređaja za hlađenje u mljekarama i u prodavaonama ograničuje, a često onemogućuje preko ljeta trgovanje maslacem. U trgovačkim prodavaonama maslac, izložen kao i ostala industrijska roba gubi radi topline na svom izgledu i kvaliteti i stoga se često kupac uzdržava od kupnje.

Takova situacija u prometu ovoga artikla očituje se i u cijenama, koje su se kretale ovako: Na veliko, pakovano u blokove od tri, 5 i više kg 340—380 Din, pakovano u komadima od 1/10 do 1 kg 360—400 Din. za 1 kg. Cijene na malo: Zagreb 360—400, Osijek 380—460, Rijeka 400—450, Split 400 do 460, Pula 420—460 (Ljubljana 380—460) Din za 1 kg. Slabija vrst maslaca prodavala se za 10—15% jeftinije. Cijena topljenog masla za prošla 3 mj. kretala se od 380—450 Din za 1 kg.

U opskrbi naših gradova mlijekom i mliječnim proizvodima još uvijek igra značajnu ulogu i privatni proizvođač-seljak. Već na koncu lipnja inokosni proizvođači manje dopremaju ove namirnice na tržište. Veliki poljski radovi i veća potrošnja u samom domaćinstvu razlog su da je ponuda slabija. Posljednjih dana u većini gradova, a naročito u Sjevernom dijelu naše republike, doprema mliječnih proizvoda, naročito mekog (bijelog) sira, znatno se popravila. Zbog jače ponude odmah se pale i cijene. Cijene kretale su se uglavnom ovako: svježje mlijeko 20—35 Din 1 litra, maslac 300—380, meki sir prije 80 do 120, sada 50—80 Din za 1 kg.

Učestaju li kiše i vrijeme zahladi možemo i dalje očekivati, da će porasti doprema mlijeka, da će se poboljšati kvalitet proizvoda, ali potražnja da će nešto pasti.

G.